

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/51/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124269611
Dátum vydania rozhodnutia:	30.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124269611.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: Nemzeti Útdíjfizetési Szolgálató Zrt., Váci út 45/B, 113 7 Budapešť, IČ: 01-10-043108, zast. PETKOV & Co s.r.o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 50 430 742, proti žalovanému: Poľnohospodárske družstvo "Pokrok", ul. Osloboditeľov 13, 935 41 Tekovské Lužany, IČO: 00 195 251, zast. Advokátska kancelária Nyúl s.r.o., Ul. kpt. Jaroša 738/4, 934 05 Levice, IČO: 53 875 303, o zaplatenie 165,45 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 56Cb/131/2024, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Levice.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom sp. zn. 19Up/701/2024 zo dňa 28. júna 2024 postúpil spor Okresnému súdu Nitra, ako súdu príslušnému na prejednanie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

2. S postúpením sporu Okresný súd Nitra nesúhlasil a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“). Okresný súd Nitra poukázal na to, že s účinnosťou od 1. júna 2023 je kauzálna príslušnosť v obchodnoprávných sporoch pre obvod Krajského súdu v Nitre. CSP bližšie nevymedzuje, čo sa považuje za obchodnoprávne spory v zmysle § 22, avšak obchodné veci, resp. obchodnoprávne spory, na účely procesného práva, teda aj CSP vymedzuje doktrína obchodného práva (napr. Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2022, s. 1183.) O obchodnú vec ide vtedy, ak má uplatnený nárok základ v zmluvnom záväzkovom vzťahu, i/ ktorého subjekty mali pri jeho vzniku status podnikateľov a súčasne, ak pri vzniku tohto zmluvného záväzkového vzťahu bolo objektívne zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka), ii/ ktorého subjektom je na jednej strane subjekt verejného práva, ak sa tento zmluvný záväzkový vzťah týka zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a na druhej strane podnikateľ, pričom

do zmluvného vzťahu vstupuje pri podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 2 Obchodného zákonníka), alebo iii/ strany sa písomne dohodli podľa § 262 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, že sa ich zmluvný záväzkový vzťah spravuje Obchodným zákonníkom napriek absencii statusu podnikateľov (§ 262 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka). Podľa Okresného súdu Nitra je v prejednávanej veci zrejmé, že o žiadny z týchto vzťahov medzi sporovými stranami nejde. Žalobca je obchodná spoločnosť zriadená a registrovaná podľa maďarských právnych predpisov v Maďarsku, ktorá je na základe maďarského zákona oprávnená uplatňovať si pohľadávky voči neoprávneným užívateľom ciest vzniknutých z titulu neoprávneného používania spoplatnenej cesty vo forme, tzv. sankčného poplatku. V danom prípade je predmetom konania pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že žalovaný prevádzkoval motorové vozidlo na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku bez platného oprávnenia. Z uvedeného vyplýva, že žalobca nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalovaným.

3. Okresný súd Nitra skonštatoval, že žalobou uplatnený nárok je občianskoprávnym nárokom, nie obchodnoprávnym nárokom, keďže nevznikol zo zmluvného záväzkového vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý by sa podľa § 261 alebo § 262 alebo § 757 spravoval Obchodným zákonníkom. Žalovaný je právnická osoba, ktorá má sídlo v obvode Okresného súdu Levice, ktorý je preto vo veci príslušným súdom. Okresný súd Nitra ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/19/2024 zo dňa 26. júna 2024 v obdobnej veci, v ktorom ako spoločne nadriadený súd konštatoval, že medzi žalobcom a žalovaným neexistoval žiadny obchodný záväzkový vzťah, a preto išlo o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov, a to bez ohľadu na to, aké právo sa na merito veci malo aplikovať. Vzhľadom na vyššie uvedené má Okresný súd Nitra za to, že pre postúpenie veci a založenie jeho kauzálnej príslušnosti neboli splnené zákonné podmienky.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Nitra, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Okresného súdu Nitra s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci je dôvodný.

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

10. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

11. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú

súdy viazané.

12. Podľa § 2 ods. 12 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, sídlom Okresného súdu Levice je mesto Levice; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Levice.

13. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

16. Najvyšší súd z obsahu spisu a podanej žaloby zistil, že žalobca je obchodnou akciovou spoločnosťou, ktorá je na základe maďarských právnych predpisov oprávnená vo vlastnom mene uplatňovať voči neoprávneným používateľom ciest pohľadávky vzniknuté z neoprávneného použitia spoplatnenej cesty vo forme tzv. sankčného poplatku vo výške určenej maďarskými právnymi predpismi. Povinnosť a oprávnenie žalobcu vymáhať predmetné pohľadávky sa má týkať akéhokoľvek neoprávneného používania cestných komunikácií bez ohľadu na účel ich užívania neoprávnenými používateľmi. Z uvedeného najvyšší súd vyvodzuje, že žalovaná pohľadávka má verejnoprávny základ a nie je dôvodné predpokladať, že by sa na ňu mali vzťahovať normy obchodného práva.

17. S prihliadnutím na uvedené najvyšší súd dáva do pozornosti, že z obsahu spisu nezistil obchodný záväzkový vzťah medzi stranami sporu, keďže medzi stranami sporu neboli naplnené podmienky pre vznik obchodného záväzkového vzťahu podľa § 261 alebo § 262 Obchodného zákonníka, a preto v danom prípade nemôže ísť o spor patriaci do obchodnoprávnej agendy. Nemožno najmä konštatovať, že by pri vzniku pohľadávky bolo zrejmé, že táto sa týka podnikateľskej činnosti strán sporu. Najvyšší súd teda uzatvára, že v tomto prípade ide o spor patriaci do občianskoprávnej agendy.

18. Na základe vyššie uvedených skutočností najvyšší súd konštatuje, že na určenie vecnej a miestnej príslušnosti súdu na konanie a rozhodnutie v spore je potrebné aplikovať § 12, § 13 a § 15 CSP. S poukazom na adresu sídla žalovaného je vecne a miestne príslušným súdom Okresný súd Levice.

19. Najvyšší súd ešte pre úplnosť dopĺňa, že vec patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky podľa čl. 4 ods. 1 v spojení s čl. 63 ods. 1 písm. a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 zo dňa 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Vzhľadom na to, že ide o vec s medzinárodným prvkom, bude povinnosťou príslušného súdu vyhľadať príslušnú priamu normu a ak takej niet, kolíznu normu. Ak právna úprava neobsahuje priamu normu, ale kolíznu, zvolí sa podľa kritéria obsiahnutého v kolíznej norme právny poriadok toho štátu, podľa ktorého sa má vec posudzovať a v takto určenom právnom poriadku je potrebné vyhľadať príslušnú právnu normu vzťahujúcu sa na danú vec.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.